

De Borchthome-Nieuwsbrief "Baarloos Verleden"

Voorjaar 2021, Nr. 48

ISSN: 1568-1939

Web: <http://deborcht.baarlo.com>

Mail: deborchtbaarlo@gmail.com

Bovenstaande tekening van de Borchthome in Baarlo werd in 1892 door Henri d'Erp (Kleinzoon van Willem Hendrik Antonie van Erp) verzonden aan "Jules" een ex-bediende in Quiévrechain.

Hoop op verbetering?

Iedereen lijkt te wachten op het moment, dat er zoveel mensen in Nederland gevaccineerd zijn, dat er weer meer zaken mogelijk zullen zijn. Dat geldt uiteraard ook voor de leden van onze Historische Werkgroep. Wat zouden we graag weer eens bij elkaar komen om bij te praten, een lezing bij te wonen of iets anders te organiseren.

Zoals het er nu naar uitziet zou deze zomer dit moment kunnen aanbreken. Mocht dit inderdaad waarheid worden, dan zullen we ons zeker niet onbetuigd laten en direct weer zaken voor onze leden en belangstellenden gaan organiseren. Tot die tijd houden we nog even vol en blijven het Historisch Informatiepunt (op de zaterdagochtenden) in MFC de Engelenbewaarder en de "kantoorbijeenkomsten" in het Borchthome nog even gesloten. Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat er helemaal niets gebeurt.

Verschillende leden van de HWG en onze vrijwilligers zijn bezig met verschillende activiteiten en doen daarnaast vanuit huis of individueel in het Borchthome onderzoek.

Ook hebben veel mensen de Covid-19 beperkingen als aanleiding aangegrepen om zolders, archieven en kasten op te ruimen. Van verschillende zijden heeft men de HWG interessante informatie (foto's, brieven en documenten) aangeboden die tijdens dat opruimen boven water kwamen. Hoewel we alle informatie, die die spullen opleveren, niet direct kunnen verwerken door diezelfde Covid-beperkingen, zijn we er wel heel blij mee en gaan we ermee aan de slag, zodra dat weer kan. Daarnaast zijn er in de afgelopen periode toch een paar "projecten" opgestart, die we hierna verder zullen beschrijven.

Voor iedereen moge gelden: geduld en blijf vooral gezond. Het einde van de beperkingen lijkt in zicht!

Sprokkeling 51 verschenen.

Met enige vertraging is op 22 februari jongstleden dan toch de Sprokkeling, die voor 2020 stond gepland, verschenen.

Het is een aantrekkelijk boekje geworden, rijk geïllustreerd over de Baarlose periode van de familie Van Erp tot Holt en Baerle.

Alle leden, Borchtlieden en abonnees die konden intekenen op deze uitgave en deze ook hebben besteld, hebben inmiddels het boek ontvangen. Het boek is ook vrijwel uitverkocht.

Zoeken in al eerder verschenen Sprokkelingen

In de loop der jaren zijn door de HWG de Borcht een vijftigtal Sprokkelingen uitgebracht. Sprokkelingen met een keur aan onderwerpen, welke voor veel Baarlonaren of mensen die geïnteresseerd zijn in de geschiedenis van Baarlo interessant zijn.

Nu kunnen we ons voorstellen, dat het zoeken in de verschillende exemplaren van de reeks erg tijdrovend kan zijn. Daarom bieden we een nieuwe service: Iedereen die wil weten wat er in de Sprokkelingen is opgenomen over een bepaalde persoon, familie of toponiem (naam van een straat of gebouw), kan daartoe een verzoek, met vermelding van de gezochte informatie, sturen aan het mailadres:

borchthome@gmail.com

Wij zullen dan binnen een paar dagen een mail terugsturen met een bestand waarin alle

vermeldingen in alle Sprokkelingen voor die naam staan aangegeven.

Op wat langere termijn willen we alle niet meer verkrijgbare Sprokkelingen digitaal toegankelijk maken via internet. Zodat ook deze informatie voor iedereen toegankelijk blijft.

Nieuwe informatie Baron Maximiliaan van Erp

Terwijl de kopij van de Sprokkeling 51 bij de drukkerij werd verwerkt en juist vóór het gereedkomen van het boek, kreeg de HWG de mogelijkheid een originele fotogravure, gemaakt door Adolf Eckstein (Berlijn-1910) te verkrijgen van Baron Maximilien d'Erp.

Fotogravure van Baron Maximilien d'Erp (Berlijn 1910)

Hij is de kleinzoon van Hendrik Willem Antonie van Erp, de hoofdpersoon van de 51^e Sprokkeling. In 1910 was Maximilien d'Erp de Belgische buitengewoon zaakgelastigde en gevolmachtigd minister bij de Heilige Stoel in Rome.

In die tijd was hij woonachtig afwisselend in Rome en in kasteel Marqueyssac in de Dordogne. Hij was toen ook eigenaar van de Borcht in Baarlo.

De Historische Werkgroep is in het bezit van ruim veertig brieven, welke baron Maximilien in die tijd (1904-1906) stuurde aan zijn rentmeester in Baarlo, Mathieu Janssen (Rofferts Mathieu).

Mathieu Janssen, de rentmeester van baron Maximiliaan d'Erp.

Binnenkort zullen we deze brieven vertalen en meer feiten uit het leven van deze baron Maximiliaan proberen te achterhalen en te publiceren.

Baron Max de Weichs de Wenne.

In de eer-vorige "Baarloos Verleden" deden we de oproep om meer te weten te komen over de "vrouwen" van Baron Max de Weichs de Wenne. Van verschillende gevers ontvingen we brieven, foto's en andere documenten die betrekking hadden op het leven van deze baron in bredere zin. Foto's van verschillende gebeurtenissen uit het leven van de baron, vakanties en dergelijke. Maar ook foto's van het personeel op Scheres. Documenten over de Venlose Metaal-warenfabriek waarvan baron Max directeur en grootaandeelhouder was; documenten over het conflict met zijn echtgenote en schoonvader over die aandelen. Verschillende documenten over de rol van baron Max in WOII, en verklaringen ten gunste en ten nadele van de rol die hij zou hebben gespeeld.

25 september 1938, b.g.v. de 70e verjaardag van Bertha de Glas, gezelschapsdame: v.l.n.r.: Emily Weichs-Frowein, Bertha de Glas en Baron Max.

Ook zijn er documenten waarbij de baron probeert om huis Scheres terug te verkrijgen, direct na de oorlog, waar het eigendom van het huis (bezit van een verre oom van Max, baron Paul von Weichs zur Wenne (1914-2002), een Duitse generaal) aan de staat vervallen was verklaard.

En niet in de laatste plaats heel veel documenten rondom de rechten op de grond waarop in 1952 de lagere landbouwschool werd gebouwd. De touwtrekkerij over de rechten op de grond haalde een aantal malen de landelijke pers.

Al deze informatie zullen we gaan ordenen en er op termijn een publicatie aan wijden.

Dank aan allen, die documenten, foto's en andere informatie aan de HWG gaven! We noemen onder meer: Herman Stevens, familie van Lier-Goertz, familie Wolters, familie Hensen, familie Lepsi en Mat Hendriks.

Romeinse palen

Naar aanleiding van een verzoek om informatie over een aantal belangrijke historische gebeurtenissen in Baarlo ten behoeve van de ontwikkeling van een "gedenkteken", werd opnieuw aandacht geschonken aan een vondst uit de 50-er jaren.

Tijdens de aanleg van een riolering in de omgeving van de Veldstraat en de Pastoor

Geenenstraat werden bij de uitgraving van het riooltraject een aantal zaken aangetroffen.

Een aantal houten palen, een laag platte stenen, een gedeelte van een karrewiel, scherven en delen van dakpannen.

Destijds, oktober 1955, werden een aantal lokale deskundigen ingeschakeld, de directeur van het Goltziusmuseum en stadsarchivaris van de gemeente Venlo en Pater Thijs.

Al snel was men van mening, dat het hier een vondst betrof uit de "Romeinse" tijd en het mogelijk een brug of aanlegsteiger betrof. De vondst werd gedaan op een behoorlijke diepte onder het maaiveld en vanwege de hoge waterstand en het erg slechte weer, kon de kuil waarin de vondst zich bevond niet droog worden gemaakt.

1 Knipsel "Midden-Limburg" d.d. 29-10-1955

Er werd volstaan met enige vermeldingen in de pers en aan de rijksdienst voor Bodemvondsten.

Een van de gevonden palen is terechtgekomen bij de HWG en stond al jaren in het Borchthome. Nu de vraag om informatie weer opnieuw actueel werd, is besloten om de ouderdom van de "paal" te laten vaststellen.

Omdat ouderdom aan de hand van de jaarringen (dendro-chronologisch onderzoek) niet mogelijk bleek, is in de Verenigde Staten een isotopen onderzoek (¹⁴C) gedaan. De ouderdom van de paal ligt tussen 405 en 630

jaar na Christus. En kan daarmee worden vastgesteld op laat Romeins.

Inmiddels is er via de familie Segers nog een tweede paal in het bezit van de HWG gekomen, nader onderzoek, ook in relatie met de in het Limburgs Museum aanwezige stukken uit dezelfde vindplaats, zal gaan plaatsvinden.

Transcriptie Dagboek Pastoor Cremers

Een van onze vrijwilligers, Graat Holtman is met veel geduld en ijver bezig om de kroniek van Pastoor P.J. Cremers uit 1860 om te zetten. Het handschrift wordt "getranscribeerd", dat wil zeggen met behulp van de computer omgezet in makkelijk leesbare en bewerkbare tekst.

Eerder al, in Sprokkeling 7, werden fragmenten uit dit dagboek beschreven. Ook in andere Sprokkelingen, werden zijn beschouwingen gebruikt, onder meer om de strijd tussen het "Oude" en "Nieuwe" licht en de burgemeesterskwestie rondom de Pollaert nader toe te lichten.

Als de transcriptie gereed is, zullen we daarover weer berichten.

Aezel-project

Voor geïnteresseerden in oude kaarten en de verdeling van het bezit in Baarlo rond 1820-1840 is een bezoek aan de website: aezel.eu zeker de moeite waard. Onder het kopje "Minuutplans" is zeer gedetailleerde informatie te vinden op basis van de oudste kadastrale informatie over Baarlo. Er is overigens nog veel meer moois te vinden op deze website. Van harte aanbevolen!

U ontvangt deze uitgave "Baarloos Verleden" als lid/borchtlid van de Historische Werkgroep de Borch Baarlo, of als abonnee op onze jaarlijkse uitgave de "Sprokkeling".

Voor vragen of informatie over deze "Baarloos Verleden" of over de Historische Werkgroep "de Borch" Baarlo:

Mail naar: deborchtbaarlo@gmail.com

Ton van Daelen, secretaris

Lid worden?

Wilt u het werk van de Historische Werkgroep de Borch ondersteunen en zelf een steentje bijdragen?

Nieuwe leden zijn van harte welkom!

Ook kunnen we vrijwilligers op diverse terreinen en voor diverse werkzaamheden inzetten.

U kunt zich aanmelden op mailadres: deborchtbaarlo@gmail.com of telefonisch bij de secretaris, Ton van Daelen nummer 06-12353267